

ΕΝΤΟΛΕΣ ΣΤΟ UNIX

Λειτουργικό σύστημα

- Ενδιάμεσο πρόγραμμα μεταξύ του χρήστη και του υλικού ενός υπολογιστή
- Στόχοι
 - Διευκόλυνση της χρήσης του υπολογιστή
 - Αποδοτική χρήση του υπολογιστή
- Διαχείριση πόρων
 - Κεντρική μονάδα επεξεργασίας
 - Κύρια μνήμη
 - Δευτερεύουσα μνήμη
 - Συσκευές εισόδου/εξόδου

Unix

- Στην πρωταρχική του μορφή κατασκευάστηκε από τον Ken Thompson το 1969 σε γλώσσα assembly για ένα PDP-7 στα Bell Laboratories της AT&T
- Μεταφέρθηκε σε ένα PDP-11 το 1971 από τον Ken Thompson και τον Dennis Ritchie
- Το 1973 υλοποιήθηκε εξ αρχής στο μεγαλύτερο μέρος του στη γλώσσα C, η οποία αναπτύχθηκε από τον Brian Kernighan και τον Dennis Ritchie
- Πολλές βελτιώσεις έγιναν από το University of California, Berkeley (UCB)
- Ενώ για πολύ μεγάλο διάστημα, περίπου μία 25ετία, το Unix ήταν περιορισμένο σε ακαδημαϊκά και ερευνητικά περιβάλλοντα μόνο, σήμερα, ως Linux, έχει “καταλάβει” τους προσωπικούς υπολογιστές πολλών χρηστών
- Εδώ και μερικά χρόνια είναι σε εξέλιξη μία διαρκής προσπάθεια τυποποίησής του (IEEE POSIX, Open Group)

Γενικά χαρακτηριστικά

- Λειτουργικό σύστημα πολλών χρηστών
- Υποστήριξη πολλαπλών διεργασιών με διαμέριση χρόνου
- Παροχή ασφάλειας
- Υποστήριξη δικτύων
- Δομή του Unix
 - Πυρήνας
 - Βοηθητικά προγράμματα, π.χ. κειμενογράφοι, μεταγλωττιστές κλπ.
 - Κέλυφος (C, Bourne, Korn, ...)
- Προγραμματισμός σε C μέσω κλήσεων συστήματος
- Διαλογική επικοινωνία με το χρήστη μέσω του κελύφους
- Προγραμματισμός του κελύφους
- Διάκριση μεταξύ κεφαλαίων και πεζών

Ιεραρχικό σύστημα αρχείων

- Κατάλογος-ρίζα (/)
- Τρέχων κατάλογος (.)
- Γονικός κατάλογος (..)
- Ονόματα-μονοπάτια
 - Απόλυτα
 - Σχετικά
- Αρχεία
- Σύνδεσμοι
- Συσκευές

Λογαριασμός χρήστη

- Όνομα χρήστη
- Συνθηματικό
- Κέλυφος αρχικής σύνδεσης
- Αρχική ομάδα
- Κατάλογος αφετηρίας

Αρχική σύνδεση

```
Red Hat Linux release 7.2 (Enigma)
Kernel 2.4.7-10 on an i586
login: spro
Password:
Last login: Sun Jan 27 12:31:00 from kronos.di.uoa.gr
$
```

Συχνότερα χρησιμοποιούμενες εντολές

man	: Εμφάνιση οδηγιών χρήσης εντολών
ls	: Εμφάνιση περιεχομένων καταλόγου
pwd	: Εμφάνιση τρέχοντος καταλόγου
cd	: Αλλαγή τρέχοντος καταλόγου
mkdir	: Δημιουργία καταλόγων
rmdir	: Διαγραφή καταλόγων
cp	: Αντιγραφή αρχείων
mv	: Μετακίνηση ή μετονομασία αρχείων
rm	: Διαγραφή αρχείων
cat	: Εμφάνιση αρχείων
lpr	: Εκτύπωση αρχείων
vi	: Κειμενογράφος οιδόνης

Εντολή man (επιλογές -k, -M)

```
$ man pwd
PWD(1)                               FSF                               PWD(1)

NAME
    pwd - print name of current/working directory

SYNOPSIS
    pwd [OPTION]

DESCRIPTION
    Print the full filename of the current working directory.

    --help display this help and exit

    --version
        output version information and exit

AUTHOR
    Written by Jim Meyering.

REPORTING BUGS
    Report bugs to <bug-sh-utils@gnu.org>.

COPYRIGHT
$ man -k manual
man                         (1) - format and display the on-line manual
                                pages
man [manpath]                (1) - format and display the on-line manual
                                pages
man2html                    (1) - format a manual page in html
perlxs                      (1) - XS language reference manual
wget                         (1) - GNU Wget Manual
whereis                     (1) - locate the binary, source, and manual page
                                files for a command
xman                        (1x) - Manual page display program for the X
                                Window System
$ man -M /home/appl/gcc/man g++
GNU Tools                           G++(1)

NAME
    g++ - GNU project C++ Compiler

SYNOPSIS
    g++ [option | filename ]...
    .....
```

Εντολή ls (επιλογές -a, -l, -r)

```
$ ls
bin
$ ls -a
. .bash_history .bash_profile bin .screenrc
.. .bash_logout .bashrc .emacs
$ ls -al
total 40
drwx----- 4 spro users 4096 Jan 27 13:13 .
drwxr-xr-x 7 root root 4096 Jan 27 12:10 ..
-rw----- 1 spro users 358 Jan 27 12:33 .bash_history
-rw-r--r-- 1 spro users 24 Jan 27 12:10 .bash_logout
-rw-r--r-- 1 spro users 191 Jan 27 12:10 .bash_profile
-rw-r--r-- 1 spro users 134 Jan 27 12:24 .bashrc
drwxr-xr-x 2 spro users 4096 Jan 27 12:56 bin
-rw-r--r-- 1 spro users 820 Jan 27 12:10 .emacs
-rw-r--r-- 1 spro users 3511 Jan 27 12:10 .screenrc
$ ls -al .bashrc
-rw-r--r-- 1 spro users 134 Jan 27 12:24 .bashrc
$ ls -alr
total 40
-rw-r--r-- 1 spro users 3511 Jan 27 12:10 .screenrc
-rw-r--r-- 1 spro users 820 Jan 27 12:10 .emacs
drwxr-xr-x 2 spro users 4096 Jan 27 12:56 bin
-rw-r--r-- 1 spro users 134 Jan 27 12:24 .bashrc
-rw-r--r-- 1 spro users 191 Jan 27 12:10 .bash_profile
-rw-r--r-- 1 spro users 24 Jan 27 12:10 .bash_logout
-rw----- 1 spro users 358 Jan 27 12:33 .bash_history
drwxr-xr-x 7 root root 4096 Jan 27 12:10 ..
drwx----- 4 spro users 4096 Jan 27 13:13 .
$
```

- Δικαιώματα προστασίας
 - Δικαιώματα ιδιοκτήτη (στήλες 2-4)
 - Δικαιώματα ομάδας (στήλες 5-7)
 - Δικαιώματα άλλων (στήλες 8-10)

Εντολή ls (επιλογές -d, -F, -R, -t)

```
$ ls -al
total 40
drwx----- 4 spro   users        4096 Jan 27 13:20 .
drwxr-xr-x  7 root   root        4096 Jan 27 12:10 ..
-rw----- 1 spro   users       2232 Jan 27 17:40 .bash_history
-rw-r--r-- 1 spro   users        24 Jan 27 12:10 .bash_logout
-rw-r--r-- 1 spro   users       191 Jan 27 12:10 .bash_profile
-rw-r--r-- 1 spro   users       134 Jan 27 12:24 .bashrc
drwxr-xr-x  2 spro   users        4096 Jan 27 12:56 bin
-rw-r--r-- 1 spro   users        820 Jan 27 12:10 .emacs
-rw-r--r-- 1 spro   users       3511 Jan 27 12:10 .screenrc
$ ls -al bin
total 8
drwxr-xr-x  2 spro   users        4096 Jan 27 12:56 .
drwx----- 4 spro   users        4096 Jan 27 13:20 ..
$ ls -ald bin
drwxr-xr-x  2 spro   users        4096 Jan 27 12:56 bin
$ ls -aFl
total 40
drwx----- 4 spro   users        4096 Jan 27 13:20 /
drwxr-xr-x  7 root   root        4096 Jan 27 12:10 ../
-rw----- 1 spro   users       2232 Jan 27 17:40 .bash_history
-rw-r--r-- 1 spro   users        24 Jan 27 12:10 .bash_logout
-rw-r--r-- 1 spro   users       191 Jan 27 12:10 .bash_profile
-rw-r--r-- 1 spro   users       134 Jan 27 12:24 .bashrc
drwxr-xr-x  2 spro   users        4096 Jan 27 12:56 bin/
-rw-r--r-- 1 spro   users        820 Jan 27 12:10 .emacs
-rw-r--r-- 1 spro   users       3511 Jan 27 12:10 .screenrc
$ ls -aR .
.:
.. .bash_history .bash_profile bin .screenrc
.. .bash_logout .bashrc .emacs

./bin:
. ..

$ ls -alt
total 40
-rw----- 1 spro   users       2232 Jan 27 17:40 .bash_history
drwx----- 4 spro   users        4096 Jan 27 13:20 .
drwxr-xr-x  2 spro   users        4096 Jan 27 12:56 bin
-rw-r--r-- 1 spro   users       134 Jan 27 12:24 .bashrc
drwxr-xr-x  7 root   root        4096 Jan 27 12:10 ..
-rw-r--r-- 1 spro   users        24 Jan 27 12:10 .bash_logout
-rw-r--r-- 1 spro   users       191 Jan 27 12:10 .bash_profile
-rw-r--r-- 1 spro   users       820 Jan 27 12:10 .emacs
-rw-r--r-- 1 spro   users       3511 Jan 27 12:10 .screenrc
$
```

Εντολές pwd, cd, mkdir, rmdir

```
$ pwd
/home/spro
$ ls -a
. .bash_history .bash_profile bin .screenrc
.. .bash_logout .bashrc .emacs
$ mkdir subdir
$ ls -lF
total 8
drwxr-xr-x 2 spro users 4096 Jan 27 12:56 bin/
drwxr-xr-x 2 spro users 4096 Jan 27 22:14 subdir/
$ cd subdir
$ ls -al
total 8
drwxr-xr-x 2 spro users 4096 Jan 27 22:14 .
drwx----- 5 spro users 4096 Jan 27 22:14 ..
$ pwd
/home/spro/subdir
$ cd ..
$ ls -aR
.:
. .bash_history .bash_profile bin .screenrc
.. .bash_logout .bashrc .emacs subdir

./bin:
. ..

./subdir:
. ..

$ rmdir subdir
$ ls subdir
ls: subdir: No such file or directory
$
```

**Εντολές cp (επιλογές -i, -r),
mv (επιλογή -i),
rm (επιλογές -i, -r)**

```
$ ls -a
. .bash_history .bash_profile bin .screenrc
.. .bash_logout .bashrc .emacs
$ cp .bash_profile newfile
$ ls -a
. .bash_history .bash_profile bin newfile
.. .bash_logout .bashrc .emacs .screenrc
$ mv newfile anotherfile
$ ls -a
. anotherfile .bash_logout .bashrc .emacs
.. .bash_history .bash_profile bin .screenrc
$ cp -i .bashrc anotherfile
cp: overwrite 'anotherfile'? n
$ cp /bin/true .
$ mkdir direct
$ cp /bin/false direct
$ mv -i true direct/false
mv: overwrite 'direct/false'? y
$ cp -r direct directory
$ mv anotherfile directory
$ ls -aR
.:
. .bash_history .bash_profile bin directory .screenrc
.. .bash_logout .bashrc direct .emacs

./bin:
. ..

./direct:
. .. false

./directory:
. .. anotherfile false
$ rm directory/anotherfile
$ rm -r direct
$ rm -ri directory
rm: descend into directory 'directory'? y
rm: remove 'directory/false'? y
rm: remove directory 'directory'? y
$ ls -a
. .bash_history .bash_profile bin .screenrc
.. .bash_logout .bashrc .emacs
$
```

Εντολές cat (επιλογή -n),
lpr (επιλογές -h, -P)

```
$ cat .bashrc
# .bashrc

# User specific aliases and functions

# Source global definitions
if [ -f /etc/bashrc ]; then
    . /etc/bashrc
fi

PS1='$ '
$ cat -n .bashrc
 1 # .bashrc
 2
 3 # User specific aliases and functions
 4
 5 # Source global definitions
 6 if [ -f /etc/bashrc ]; then
 7     . /etc/bashrc
 8 fi
 9
10 PS1='$ '
$ lpr /etc/passwd
$ lpr -h -Plexmark ../../etc/group
$
```

Κειμενογράφος ουθόνης vi

- Σύνταξη: vi <filename>
- Δύο καταστάσεις: εισαγωγής και εντολής
- Έλεγχος ουθόνης και δρομέα
 - ← | ↓ | ↑ | → : Μετακίνηση αριστερά | κάτω | επάνω | δεξιά κατά ένα χαρακτήρα
 - [Back Space] | [Return] | - | [Space] : 'Όπως προηγουμένως
 - h | j | k | l : 'Όπως προηγουμένως
 - 0 | \$: Μετακίνηση στην αρχή | τέλος της τρέχουσας γραμμής
 - H | L | M : Μετακίνηση στην πρώτη | τελευταία | μεσαία γραμμή της ουθόνης
 - G | <n>G : Μετακίνηση στην τελευταία | <n>-οστή γραμμή του αρχείου
 - ^F | ^B : Μετακίνηση κάτω | επάνω μία ουθόνη
 - ^D | ^U : Μετακίνηση κάτω | επάνω μισή ουθόνη
 - ^E | ^Y : Εμφάνιση μίας επιπλέον γραμμής στο τέλος | αρχή της ουθόνης
 - ^G : Εμφάνιση του αριθμού της τρέχουσας γραμμής
 - ^L : Επανασχεδίαση της ουθόνης
- Εντολές διόρθωσης
 - i<t>[Esc] | a<t>[Esc] : Εισαγωγή του κειμένου <t> πριν | μετά το δρομέα
 - I<t>[Esc] | A<t>[Esc] : Εισαγωγή του κειμένου <t> στην αρχή | τέλος της τρέχουσας γραμμής

- $\circ \langle t \rangle [\text{Esc}] \mid \circ \langle t \rangle [\text{Esc}]$: Δημιουργία μίας κενής γραμμής μετά
 | πριν την τρέχουσα γραμμή και εισαγωγή του κειμένου $\langle t \rangle$
 $x \mid \langle n \rangle x$: Διαγραφή ενός | $\langle n \rangle$ χαρακτήρων από τη θέση του
 δρομέα και μετά
- $Y \mid \langle n \rangle Y$: Φύλαξη μίας | $\langle n \rangle$ γραμμών από την τρέχουσα γραμμή
 και μετά
- $dd \mid \langle n \rangle dd$: Διαγραφή μίας | $\langle n \rangle$ γραμμών από την τρέχουσα
 γραμμή και μετά
- $p \mid P$: Εισαγωγή των γραμμών που φυλάχθηκαν ή διαγράφηκαν
 πιο πρόσφατα μετά | πριν την τρέχουσα γραμμή
- $cw \langle t \rangle [\text{Esc}]$: Αντικατάσταση των χαρακτήρων μέχρι και το
 τέλος της τρέχουσας λέξης με το κείμενο $\langle t \rangle$
- dw : Διαγραφή χαρακτήρων μέχρι και το τέλος της τρέχουσας
 λέξης
- $C \langle t \rangle [\text{Esc}]$: Αντικατάσταση των χαρακτήρων μέχρι και το
 τέλος της τρέχουσας γραμμής με το κείμενο $\langle t \rangle$
- D : Διαγραφή των χαρακτήρων μέχρι και το τέλος της τρέχουσας
 γραμμής
- $r \langle c \rangle$: Αντικατάσταση του τρέχοντα χαρακτήρα με το χαρακτήρα
 $\langle c \rangle$
- $R \langle t \rangle [\text{Esc}]$: Αντικατάσταση των χαρακτήρων πλήθους όσο το
 μήκος του κειμένου $\langle t \rangle$ με το $\langle t \rangle$
- \sim : Άλλαγή από μικρό σε κεφαλαίο και αντίστροφα του τρέχοντα
 χαρακτήρα
- J : Συνένωση της τρέχουσας και της επόμενης γραμμής
- $.$: Επανάληψη της πιο πρόσφατης διόρθωσης
- u : Ακύρωση της πιο πρόσφατης διόρθωσης
- ZZ : Φύλαξη των αλλαγών στο αρχείο και έξοδος

- Εντολές αναζήτησης

$/\langle s \rangle [\text{Return}] \mid ?\langle s \rangle [\text{Return}]$: Αναζήτηση προς τα εμπρός | πίσω της συμβολοσειράς $\langle s \rangle$ (η . στο $\langle s \rangle$ ερμηνεύεται σαν “οποιοσδήποτε χαρακτήρας”, το .* ταιριάζει με μηδέν ή περισσότερους χαρακτήρες, το ^ και το \$ υποδηλώνουν την αρχή και το τέλος μίας γραμμής, αντίστοιχα)

$n \mid N$: Επανάληψη της αναζήτησης προς την ίδια | αντίθετη κατεύθυνση

- Εντολές του κειμενογράφου γραμμής εδ

$: \langle n \rangle_1, \langle n \rangle_2 d [\text{Return}]$: Διαγραφή των γραμμών από τη $\langle n \rangle_1$ μέχρι και τη $\langle n \rangle_2$ (εκτός από αριθμοί, τα $\langle n \rangle_i$ μπορεί να είναι ., που δηλώνει την τρέχουσα γραμμή, ή \$, που δηλώνει την τελευταία γραμμή

$: \langle n \rangle_1, \langle n \rangle_2 s / \langle s \rangle_1 / \langle s \rangle_2 / g [\text{Return}]$: Αντικατάσταση της συμβολοσειράς $\langle s \rangle_1$ με τη συμβολοσειρά $\langle s \rangle_2$ από τη γραμμή $\langle n \rangle_1$ μέχρι και τη $\langle n \rangle_2$ (για τις συμβολοσειρές $\langle s \rangle_i$, ισχύει η ίδια σύμβαση όπως και στις εντολές αναζήτησης)

$: r \langle f \rangle [\text{Return}]$: Εισαγωγή του αρχείου $\langle f \rangle$ μετά την τρέχουσα γραμμή

$: w [\text{Return}]$: Φύλαξη των αλλαγών στο αρχείο

$: q! [\text{Return}]$: Έξοδος χωρίς φύλαξη των αλλαγών στο αρχείο

$: wq [\text{Return}] \mid : x [\text{Return}]$: Φύλαξη των αλλαγών στο αρχείο και έξοδος (όπως και η εντολή ZZ)

Αλλες εντολές του Unix

- chmod** : Αλλαγή δικαιωμάτων προστασίας αρχείων και καταλόγων
- more** : Εμφάνιση αρχείων σελίδα-σελίδα
- grep** : Αναζήτηση συμβολοσειρών σε αρχεία
- wc** : Εμφάνιση αριθμού γραμμών, λέξεων και χαρακτήρων σε αρχεία
- sort** : Ταξινόμηση αρχείων
- touch** : Δημιουργία κενού αρχείου
- ln** : Δημιουργία σκληρών ή συμβολικών συνδέσμων
- echo** : Εμφάνιση μηνυμάτων
- date** : Εμφάνιση ημερομηνίας και ώρας
- passwd** : Αλλαγή συνθηματικού
- hostname** : Εμφάνιση ονόματος μηχανήματος
- whoami** : Εμφάνιση ονόματος χρήστη
- lpq** : Εμφάνιση ουράς εκτυπωτή
- lprm** : Ακύρωση εκτύπωσης από ουρά εκτυπωτή
- cmp** : Σύγκριση δύο αρχείων
- diff** : Εμφάνιση διαφορών δύο αρχείων κειμένου
- head** : Εμφάνιση αρχικών γραμμών αρχείων
- tail** : Εμφάνιση τελικών γραμμών αρχείων

Εντολή chmod (επιλογή -R)

```
$ cp .bash_profile tmpfile
$ ls -l
total 8
drwxr-xr-x    2 spro      users        4096 Jan 27 12:56 bin
-rw-r--r--    1 spro      users        191 Feb   2 20:08 tmpfile
$ chmod 744 tmpfile
$ ls -l
total 8
drwxr-xr-x    2 spro      users        4096 Jan 27 12:56 bin
-rwxr--r--    1 spro      users        191 Feb   2 20:08 tmpfile
$ chmod o-r tmpfile
$ chmod g+wx tmpfile
$ ls -l
total 8
drwxr-xr-x    2 spro      users        4096 Jan 27 12:56 bin
-rwxrwx---    1 spro      users        191 Feb   2 20:08 tmpfile
$ chmod u-wx,g=rx,o+r tmpfile
$ ls -l
total 8
drwxr-xr-x    2 spro      users        4096 Jan 27 12:56 bin
-r--r-xr--    1 spro      users        191 Feb   2 20:08 tmpfile
$ rm tmpfile
rm: remove write-protected file 'tmpfile'? y
$ cp -r /etc/cipe .
$ ls -l cipe
total 8
-rwxr-xr-x    1 spro      users        620 Feb   2 20:10 ip-down
-rwxr-xr-x    1 spro      users        1632 Feb   2 20:10 ip-up
$ chmod -R 750 cipe
$ ls -lRF cipe
cipe:
total 8
-rwxr-x---    1 spro      users        620 Feb   2 20:10 ip-down*
-rwxr-x---    1 spro      users        1632 Feb   2 20:10 ip-up*
$ rm -r cipe
$
```

Εντολή more

```
$ more /etc/passwd
root:x:0:0:root:/root:/bin/bash
bin:x:1:1:bin:/bin:/sbin/nologin
daemon:x:2:2:daemon:/sbin:/sbin/nologin
adm:x:3:4:adm:/var/adm:/sbin/nologin
lp:x:4:7:lp:/var/spool/lpd:/sbin/nologin
sync:x:5:0:sync:/sbin:/bin/sync
shutdown:x:6:0:shutdown:/sbin:/sbin/shutdown
halt:x:7:0:halt:/sbin:/sbin/halt
mail:x:8:12:mail:/var/spool/mail:/sbin/nologin
news:x:9:13:news:/var/spool/news:
uucp:x:10:14:uucp:/var/spool/uucp:/sbin/nologin
operator:x:11:0:operator:/root:/sbin/nologin
games:x:12:100:games:/usr/games:/sbin/nologin
gopher:x:13:30:gopher:/var/gopher:/sbin/nologin
ftp:x:14:50:FTP User:/var/ftp:/sbin/nologin
nobody:x:99:99:Nobody:/sbin/nologin
mailnull:x:47:47::/var/spool/mqueue:/dev/null
rpm:x:37:37::/var/lib/rpm:/bin/bash
xfs:x:43:43:X Font Server:/etc/X11/fs:/bin/false
ntp:x:38:38::/etc/ntp:/sbin/nologin
rpc:x:32:32:Portmapper RPC user:/bin/false
rpcuser:x:29:29:RPC Service User:/var/lib/nfs:/sbin/nologin
--More--(74%)
```

- Δυνατότητες

[Return] : Εμφάνιση μίας επιπλέον γραμμής

[Space] : Εμφάνιση μίας επιπλέον σελίδας

b : Εμφάνιση προηγούμενης σελίδας

/⟨s⟩ [Return] : Αναζήτηση προς τα εμπρός της συμβολοσειράς ⟨s⟩

!⟨c⟩ [Return] : Εκτέλεση της εντολής ⟨c⟩

v : Κλήση του κειμενογράφου vi

. : Επανάληψη της προηγούμενης εντολής

h : Περιγραφή των δυνατοτήτων της more

q : Έξοδος από τη more

Εντολές grep (επιλογές -n, -i, -v),
wc (επιλογές -l, -w, -c)

```
$ grep 6000 /etc/login.defs
UID_MAX           60000
GID_MAX           60000
$ grep -n rc .bashrc
1:# .bashrc
5:# Source global definitions
6:if [ -f /etc/bashrc ]; then
7:    . /etc/bashrc
$ grep -i Ro0t /etc/passwd
root:x:0:0:root:/root:/bin/bash
operator:x:11:0:operator:/root:/sbin/nologin
$ grep -v '#' /etc/hosts.allow
ALL: 195.134.65.
ALL: 195.134.66.
ALL: 195.134.67.
ALL: 195.134.68.
ALL: 195.134.69.
$ wc .bash_profile
      13      29     191 .bash_profile
$ wc -l .bash_profile
      13 .bash_profile
$ wc -w .bash_profile
      29 .bash_profile
$ wc -c .bash_profile
      191 .bash_profile
$ wc -cl .bash_profile
      13      191 .bash_profile
$ ls -al .bash_profile
-rw-r--r--    1 spro      users          191 Jan 27 12:10 .bash_profile
$
```

Εντολή sort (επιλογές +⟨n⟩, -r, -n)

```
$ cat example.txt
john          32      london
jean          7       paris
marco         21      rome
anna          18      athens
antonio       58      madrid
peter          5       chicago
ahmet         27      ankara
luis           1       geneva
ji             41      peking
filip          18      brussels
$ sort example.txt
ahmet         27      ankara
anna          18      athens
antonio       58      madrid
filip          18      brussels
jean          7       paris
ji             41      peking
john          32      london
luis           1       geneva
marco         21      rome
peter          5       chicago
$ sort +1 example.txt
anna          18      athens
filip          18      brussels
luis           1       geneva
marco         21      rome
ahmet         27      ankara
john          32      london
ji             41      peking
antonio       58      madrid
peter          5       chicago
jean          7       paris
$ sort -r -n +1 example.txt
antonio       58      madrid
ji             41      peking
john          32      london
ahmet         27      ankara
marco         21      rome
filip          18      brussels
anna          18      athens
jean          7       paris
peter          5       chicago
luis           1       geneva
$
```

Εντολές touch,
ln (επιλογή -s)

```
$ touch empty
$ ls -al
total 40
drwx----- 3 spro   users        4096 Feb  2 21:51 .
drwxr-xr-x  8 root   root         4096 Feb  2 09:15 ..
-rw----- 1 spro   users        5013 Feb  2 20:11 .bash_history
-rw-r--r-- 1 spro   users        24 Jan 27 12:10 .bash_logout
-rw-r--r-- 1 spro   users        191 Jan 27 12:10 .bash_profile
-rw-r--r-- 1 spro   users        134 Jan 27 12:24 .bashrc
drwxr-xr-x  2 spro   users        4096 Jan 27 12:56 bin
-rw-r--r-- 1 spro   users        820 Jan 27 12:10 .emacs
-rw-r--r-- 1 spro   users        0 Feb   2 21:51 empty
-rw-r--r-- 1 spro   users        3511 Jan 27 12:10 .screenrc
$ rm empty
$ ln .bashrc hard-link
$ ls -al
total 44
drwx----- 3 spro   users        4096 Feb  2 21:52 .
drwxr-xr-x  8 root   root         4096 Feb  2 09:15 ..
-rw----- 1 spro   users        5013 Feb  2 20:11 .bash_history
-rw-r--r-- 1 spro   users        24 Jan 27 12:10 .bash_logout
-rw-r--r-- 1 spro   users        191 Jan 27 12:10 .bash_profile
-rw-r--r-- 2 spro   users        134 Jan 27 12:24 .bashrc
drwxr-xr-x  2 spro   users        4096 Jan 27 12:56 bin
-rw-r--r-- 1 spro   users        820 Jan 27 12:10 .emacs
-rw-r--r-- 2 spro   users        134 Jan 27 12:24 hard-link
-rw-r--r-- 1 spro   users        3511 Jan 27 12:10 .screenrc
$ ln -s /etc/group symb-link
$ ls -al
total 44
drwx----- 3 spro   users        4096 Feb  2 21:52 .
drwxr-xr-x  8 root   root         4096 Feb  2 09:15 ..
-rw----- 1 spro   users        5013 Feb  2 20:11 .bash_history
-rw-r--r-- 1 spro   users        24 Jan 27 12:10 .bash_logout
-rw-r--r-- 1 spro   users        191 Jan 27 12:10 .bash_profile
-rw-r--r-- 2 spro   users        134 Jan 27 12:24 .bashrc
drwxr-xr-x  2 spro   users        4096 Jan 27 12:56 bin
-rw-r--r-- 1 spro   users        820 Jan 27 12:10 .emacs
-rw-r--r-- 2 spro   users        134 Jan 27 12:24 hard-link
-rw-r--r-- 1 spro   users        3511 Jan 27 12:10 .screenrc
lrwxrwxrwx  1 spro   users        10 Feb   2 21:52 symb-link ->
/etc/group
$ ls -F
bin/  hard-link  symb-link@
$ rm hard-link symb-link
$
```

Εντολές echo (επιλογή -n),
date, passwd, hostname, whoami,
lpq (επιλογή -P),
lprm (επιλογή -P)

```
$ echo This is a message produced by echo
This is a message produced by echo
$ echo -n This is a message produced by echo
This is a message produced by echo$
$ date
Sat Feb 2 21:58:13 EET 2002
$ passwd
Changing password for spro
(current) UNIX password:
New password:
Retype new password:
passwd: all authentication tokens updated successfully
$ hostname
galini
$ whoami
spro
$ lpr /etc/sendmail.cf
$ lpq
lp is ready and printing
Rank Owner Job Files Total Size
active spro 143 /etc/sendmail.cf 46365 bytes
$ lprm 143
dfA143galini dequeued
cfA143galini dequeued
$ lpr -Plp2 /etc/termcap
$ lpr -Plp2 /usr/share/magic
$ lpq -Plp2
lp2 is ready and printing
Rank Owner Job Files Total Size
active spro 144 /etc/termcap 737535 bytes
1st spro 145 /usr/share/magic 226045 bytes
$ lprm -Plp2 spro
dfA144galini dequeued
cfA144galini dequeued
dfA145galini dequeued
cfA145galini dequeued
$
```

Εντολές cmp, diff,

head (επιλογή -⟨n⟩),
tail (επιλογή -⟨n⟩)

```
$ cp .bashrc .bashrc.dupl
$ cmp .bashrc .bashrc.dupl
$ rm .bashrc.dupl
$ cmp example1.txt example2.txt
example1.txt example2.txt differ: char 140, line 5
$ diff example1.txt example2.txt
5c5
< antonio      58          madrid
---
> antonio      68          madrid
$ head /etc/group
root:x:0:root
bin:x:1:root,bin,daemon
daemon:x:2:root,bin,daemon
sys:x:3:root,bin,adm
adm:x:4:root,adm,daemon
tty:x:5:
disk:x:6:root
lp:x:7:daemon,lp
mem:x:8:
kmem:x:9:
$ head -2 /etc/group
root:x:0:root
bin:x:1:root,bin,daemon
$ tail /etc/group
mailnull:x:47:
rpm:x:37:
xfs:x:43:
ntp:x:38:
rpc:x:32:
rpcuser:x:29:
nfsnobody:x:65534:
nscd:x:28:
ident:x:98:
radvd:x:75:
$ tail -1 /etc/group
radvd:x:75:
$
```

Κέλυφος C (csh ή tcsh)

- Είναι μερικές φορές το κέλυφος αρχικής σύνδεσης (εκτός από συστήματα Linux, όπου συνήθως είναι το bash)
- Η εντολή logout διακόπτει την αρχική σύνδεση
- Η εντολή csh (ή tcsh) δημιουργεί ένα νέο κέλυφος C
- Η εντολή exit τερματίζει ένα κέλυφος C
- Το ~ συμβολίζει τον κατάλογο αφετηρίας
- Το αρχείο ~/.cshrc περιέχει εντολές που εκτελούνται κατά την ενεργοποίηση ενός κελύφους C
- Το αρχείο ~/.login περιέχει εντολές που εκτελούνται κατά την αρχική σύνδεση
- Το αρχείο ~/.logout περιέχει εντολές που εκτελούνται όταν διακόπτεται η αρχική σύνδεση

- Προκαθορισμένη είσοδος stdin (πληκτρολόγιο)
- Προκαθορισμένη έξοδος stdout (οθόνη)
- Προκαθορισμένη έξοδος για διαγνωστικά μηνύματα stderr (οθόνη)
- Για ορισμένες εντολές του Unix (π.χ. cat, lpr, grep, wc, sort, head, tail κ.λ.π.) τα ορίσματα που είναι ονόματα αρχείων είναι προαιρετικά, υπό την έννοια ότι, αν παραλείπονται, χρησιμοποιείται η προκαθορισμένη είσοδος (το τέλος του stdin δίνεται από το πληκτρολόγιο με το χαρακτήρα ^D)

```
% wc
This is an example where the command "wc"
is used without filename argument. So, it
counts the lines, words and characters of
the standard input.
```

```
^D      4      25      146
%
```

- Ανακατεύθυνση του stdin (<)

```
% grep reg < .screenrc
# Prepend/append register [/] to the paste if `a` is pressed.
register [ "\033:se noai\015a"
register ] "\033:se ai\015a"
%
```

- Ανακατεύθυνση των stdout και stderr (>, >!, >&, >&!)

```
% date > a_file
% cat < a_file
Sun Feb  3 13:54:48 EET 2002
% ls -a > a_file
a_file: File exists.
% echo A test line >! a_file
% cat < a_file
A test line
% cp
cp: missing file arguments
Try 'cp --help' for more information.
% cp >& b_file
% cat < b_file
cp: missing file arguments
Try 'cp --help' for more information.
% cat c_file >& b_file
b_file: File exists.
% cat c_file >&! b_file
% cat b_file
cat: c_file: No such file or directory
%
```

- Ανακατεύθυνση των stdout και stderr με προσάρτηση
(>>, >>!, >>&, >>&!)

```
% cat a_file
A test line
% cat b_file
cat: c_file: No such file or directory
% date >> c_file
c_file: No such file or directory.
% date >> a_file
% cat a_file
A test line
Sun Feb  3 13:59:33 EET 2002
% wc < .bashrc >>! c_file
% cat c_file
      8      21     124
% lls >>& b_file
% cat b_file
cat: c_file: No such file or directory
lls: Command not found.
% cat b_file c_file e_file >>&! d_file
% cat d_file
cat: c_file: No such file or directory
lls: Command not found.
      8      21     124
cat: e_file: No such file or directory
% rm a_file b_file c_file d_file
%
```

- Φίλτρα και σωληνώσεις (|)

```
% ls -al | grep 6
total 36
drwx----- 3 sprocsh  users        4096 Feb  3 14:01 .
drwxr-xr-x  8 root    root        4096 Feb  2 09:15 ..
drwxr-xr-x  3 sprocsh  users        4096 Feb  2 09:15 .kde
% cat .bashrc | tail -5 | sort | lpr -h -Plp2
%
```

- Ακολουθίες και ομάδες εντολών (;)

```
% pwd
/home/sprocsh
% mkdir mydir ; cd mydir ; ls -al
total 8
drwxr-xr-x    2 sprocsh  users        4096 Feb  3 14:04 .
drwx----- 4 sprocsh  users        4096 Feb  3 14:04 ..
% pwd
/home/sprocsh/mydir
% cd ..
% rmdir mydir
% (mkdir mydir ; cd mydir ; ls -al)
total 8
drwxr-xr-x    2 sprocsh  users        4096 Feb  3 14:05 .
drwx----- 4 sprocsh  users        4096 Feb  3 14:05 ..
% pwd
/home/sprocsh
% rmdir mydir
%
```

- Δικαιώματα προστασίας αρχείων και καταλόγων κατά τη δημιουργία τους (umask)

```
% umask
22
% touch file1
% mkdir dir1
% ls -ld file1 dir1
drwxr-xr-x    2 sprocsh  users        4096 Feb  3 14:06 dir1
-rw-r--r--    1 sprocsh  users         0 Feb  3 14:06 file1
% umask 077
% touch file2
% mkdir dir2
% ls -ld file2 dir2
drwx----- 2 sprocsh  users        4096 Feb  3 14:07 dir2
-rw----- 1 sprocsh  users         0 Feb  3 14:07 file2
% umask 022
% rm file1 file2
% rmdir dir1 dir2
%
```

- Στοιβες καταλόγων (pushd, popd)

```
% pwd
/home/sprocsh
% pushd /etc
/etc ~
% pwd
/etc
% ls -l passwd
-rw-r--r--    1 root      root           1229 Feb  2 22:02 passwd
% pushd /usr/local
/usr/local /etc ~
% pwd
/usr/local
% ls
bin doc etc games include lib libexec sbin share src
% pushd /usr/bin
/usr/bin /usr/local /etc ~
% pwd
/usr/bin
% ls -l | wc -l
1402
% popd
/usr/local /etc ~
% pwd
/usr/local
% popd
/etc ~
% pwd
/etc
% ls -l group
-rw-r--r--    1 root      root          483 Dec 27 13:09 group
% popd
~

% pwd
/home/sprocsh
% popd
popd: Directory stack empty.
%
```

- Μεταχαρακτήρες για ονόματα αρχείων
 - * : Ταιριάζει με κανένα ή περισσότερους χαρακτήρες
 - ? : Ταιριάζει με έναν ακριβώς χαρακτήρα
 - [$\langle c \rangle_1 \langle c \rangle_2 \dots \langle c \rangle_n$] : Ταιριάζει με έναν ακριβώς χαρακτήρα από τους $\langle c \rangle_1, \langle c \rangle_2, \dots, \langle c \rangle_n$
 - [$\langle c \rangle_1 - \langle c \rangle_2$] : Ταιριάζει με έναν ακριβώς χαρακτήρα μεταξύ των $\langle c \rangle_1$ και $\langle c \rangle_2$ συμπεριλαμβανομένων

```
% pushd /etc
/etc ~
% ls -dF ???
gtk/ kde/ nmh/ ntp/ opt/ ppp/ rmt@ rpc rpm/ ssh/ X11/
% cp *tab* ~
% ls -dF [bmpwz] [acjp]*
bashrc mail.rc pam.d/ passwd warnquota.conf
mail/ makedev.d/ pam_smb.conf passwd-
mailcap man.config paper.config ppp/
% ls -ldF *[a-e][f-i][k-q][r-z]*
drwxr-xr-x 2 root root 4096 Dec 27 14:35 cron.daily/
% popd
~

% ls
anacrontab crontab fstab fstab.REVOKE inittab mtab
% rm -i *tab*
rm: remove 'anacrontab'? y
rm: remove 'crontab'? y
rm: remove 'fstab'? y
rm: remove 'fstab.REVOKE'? y
rm: remove 'inittab'? y
rm: remove 'mtab'? y
%
```

- Μεταβλητές περιβάλλοντος (`setenv`, `unsetenv`)

```
% setenv | tail -5
SSH_ASKPASS=/usr/libexec.openssh/gnome-ssh-askpass
KDEDIR=/usr
LANG=en_US
SUPPORTED=en_US:en:el_GR:el
LESSOPEN=|/usr/bin/lesspipe.sh %s
% setenv MYVAR value_of_myvar
% setenv | tail -6
SSH_ASKPASS=/usr/libexec.openssh/gnome-ssh-askpass
KDEDIR=/usr
LANG=en_US
SUPPORTED=en_US:en:el_GR:el
LESSOPEN=|/usr/bin/lesspipe.sh %s
MYVAR=value_of_myvar
% echo $MYVAR
value_of_myvar
% unsetenv MYVAR
% setenv | tail -5
SSH_ASKPASS=/usr/libexec.openssh/gnome-ssh-askpass
KDEDIR=/usr
LANG=en_US
SUPPORTED=en_US:en:el_GR:el
LESSOPEN=|/usr/bin/lesspipe.sh %s
% echo $MYVAR
MYVAR: Undefined variable.
%
```

- Τοπικές μεταβλητές κελύφους C (`set`, `unset`)
 - `term` : Ορίζει τον τύπο του τερματικού
 - `path` : Ορίζει τους καταλόγους στους οποίους το σύστημα φάχνει για εκτελέσιμα αρχεία
 - `prompt` : Ορίζει τη συμβολοσειρά που εκτυπώνει το κέλυφος C όταν περιμένει είσοδο από το χρήστη
 - `noclobber` : Έλεγχος ανακατευθύνσεων σε υπάρχοντα αρχεία
 - `ignoreeof` : Έλεγχος χρήσης `^D` για τερματισμό κελύφους

```
% set | grep '^*[i-t]*'
loginsh
noclobber
owd      /etc
path     (/usr/local/bin /bin /usr/bin /usr/X11R6/bin)
prompt   %
prompt2 %R?
prompt3 CORRECT>%R (y|n|e|a)?
shell    /bin/tcsh
shlvl   1
sourced  1
status   0
tcsh    6.10.00
term    xterm
tty     pts/0
% set term=vt100
% set path=($path /etc)
% set prompt="`hostname`/`whoami` --> "
galini/sprocsh --> set prompt="% "
% touch afile
% ls -a > afile
afile: File exists.
% unset noclobber
% ls -a > afile
% rm afile
% set ignoreeof
% ^D
Use "logout" to logout.
%
```

- Μηχανισμός ιστορίας
 - Τοπική μεταβλητή history κελύφους C
 - Εντολή history

```
% set history=5
% ls -a .*bash*
.bash_logout .bash_profile .bashrc
% date
Sun Feb  3 23:00:00 EET 2002
% wc .bashrc
      8      21     124 .bashrc
% echo testing...
testing...
% history
    2 22:59  ls -a .*bash*
    3 23:00  date
    4 23:00  wc .bashrc
    5 23:00  echo testing...
    6 23:00  history
% !5
echo testing...
testing...
% !da
date
Sun Feb  3 23:00:35 EET 2002
% hostname
galini
% !!
hostname
galini
% whroami
whroami: Command not found.
% ^hr^h
whoami
sprocsh
%
```

- Προσαρμογή εντολών (alias, unalias)

```
% alias dir ls
% alias rm 'rm -i'
% cp .bash_logout logout_file
% dir
logout_file
% rm logout_file
rm: remove 'logout_file'? y
% alias llf 'ls -alF'
% llf
total 36
drwx----- 3 sprocsh users 4096 Feb 3 23:03 .
drwxr-xr-x 8 root root 4096 Feb 2 09:15 ../
-rw-r--r-- 1 sprocsh users 24 Feb 2 09:15 .bash_logout
-rw-r--r-- 1 sprocsh users 191 Feb 2 09:15 .bash_profile
-rw-r--r-- 1 sprocsh users 124 Feb 2 09:15 .bashrc
-rw-r--r-- 1 sprocsh users 30 Feb 3 13:54 .cshrc
-rw-r--r-- 1 sprocsh users 820 Feb 2 09:15 .emacs
drwxr-xr-x 3 sprocsh users 4096 Feb 2 09:15 .kde/
-rw-r--r-- 1 sprocsh users 3511 Feb 2 09:15 .screenrc
% alias pp 'lpr -h -Plp2'
% pp .bash_profile
% alias cd 'cd \!* ; echo $cwd'
% cd /usr/lib
/usr/lib
% cd
/home/sprocsh
% alias
cd      cd \!* ; echo $cwd
dir     ls
l.      ls -d .[a-zA-Z]* --color=tty
ll     ls -l --color=tty
llf    ls -alF
ls     ls --color=tty
pp     lpr -h -Plp2
rm     rm -i
% unalias rm
% unalias cd
%
```

Έλεγχος διεργασιών και εργασιών

- ps : Εμφάνιση κατάστασης τρεχουσών διεργασιών
- jobs : Εμφάνιση ενεργών εργασιών
- kill : Τερματισμός διεργασιών και εργασιών
- bg : Μεταφορά εργασιών στο παρασκήνιο
- fg : Μεταφορά εργασιών στο προσκήνιο

Εντολές ps (επιλογές -u για Linux ή -e, -f για Solaris),
 jobs,
 kill (επιλογή -9)

```
$ ps
  PID TTY          TIME CMD
 1052 pts/0    00:00:00 bash
 1093 pts/0    00:00:00 ps

$ ps -u
USER      PID %CPU %MEM   VSZ   RSS TTY      STAT START  TIME COMMAND
spro      1052  0.7  2.1  2488 1344 pts/0      S  21:08  0:00 -bash
spro      1094  0.0  1.1  2600  716 pts/0      R  21:09  0:00 ps -u
$ cp -r /usr/share/icons .
^Z
[1]+  Stopped                  cp -r /usr/share/icons .
$ ps -u
USER      PID %CPU %MEM   VSZ   RSS TTY      STAT START  TIME COMMAND
spro      1052  0.4  2.1  2488 1348 pts/0      S  21:08  0:00 -bash
spro      1095  1.8  0.9 1696  604 pts/0      T  21:09  0:00 cp -r
                                         /usr/share/
spro      1096  0.0  1.1  2600  716 pts/0      R  21:09  0:00 ps -u
$ jobs
[1]+  Stopped                  cp -r /usr/share/icons .
$ kill %1

[1]+  Stopped                  cp -r /usr/share/icons .
$
[1]+  Terminated               cp -r /usr/share/icons .
$ cp -r /usr/lib . &
[1] 1097
$ ps
  PID TTY          TIME CMD
 1052 pts/0    00:00:00 bash
 1097 pts/0    00:00:00 cp
 1098 pts/0    00:00:00 ps
$ kill -9 1097
$
[1]+  Killed                  cp -r /usr/lib .
$ ps
  PID TTY          TIME CMD
 1052 pts/0    00:00:00 bash
 1099 pts/0    00:00:00 ps
$ rm -r icons lib
$
```

Εντολές bg, fg

```
$ cp -r /usr/share .
^Z
[1]+  Stopped                  cp -r /usr/share .
$ bg
[1]+ cp -r /usr/share . &
$ jobs
[1]+  Running                  cp -r /usr/share . &
$ ps
  PID TTY      TIME CMD
 1052 pts/0    00:00:00 bash
 1102 pts/0    00:00:01 cp
 1103 pts/0    00:00:00 ps
$ fg
cp -r /usr/share .
^Z
[1]+  Stopped                  cp -r /usr/share .
$ bg
[1]+ cp -r /usr/share . &
$ ps
  PID TTY      TIME CMD
 1052 pts/0    00:00:00 bash
 1102 pts/0    00:00:01 cp
 1104 pts/0    00:00:00 ps
$ kill 1102
$
[1]+ Terminated                cp -r /usr/share .
$ ps
  PID TTY      TIME CMD
 1052 pts/0    00:00:00 bash
 1105 pts/0    00:00:00 ps
$ chmod -R 755 share
$ rm -r share
$
```

Εφεδρικά, συμπιεσμένα, κωδικοποιημένα αρχεία

<code>tar</code>	: Χειρισμός εφεδρικών αρχείων
<code>gzip</code>	: Συμπίεση αρχείων
<code>gunzip</code>	: Αποσυμπίεση αρχείων
<code>zcat</code>	: Εμφάνιση περιεχομένων συμπιεσμένων αρχείων
<code>uuencode</code>	: Κωδικοποίηση αρχείων
<code>uudecode</code>	: Αποκωδικοποίηση αρχείων

Εντολή tar (επιλογές f, c, t, x, v)

```
$ pushd /
/
$ tar cvf ~/file.tar var/yp
var/yp/
var/yp/binding/
var/yp/binding/di.uoa.gr.1
var/yp/binding/di.uoa.gr.2
var/yp/nicknames
$ popd
~

$ tar tf file.tar
var/yp/
var/yp/binding/
var/yp/binding/di.uoa.gr.1
var/yp/binding/di.uoa.gr.2
var/yp/nicknames
$ tar xvf file.tar
var/yp/
var/yp/binding/
var/yp/binding/di.uoa.gr.1
var/yp/binding/di.uoa.gr.2
var/yp/nicknames
$ ls -R
.:
bin  file.tar  var

./bin:

./var:
yp

./var/yp:
binding  nicknames

./var/yp/binding:
di.uoa.gr.1  di.uoa.gr.2
$ rm -r file.tar var
$
```

**Εντολές gzip (επιλογή -v),
gunzip, zcat**

```
$ cp /etc/termcap .
$ ls -l
total 732
drwxr-xr-x    2 spro      users        4096 Jan 27 12:56 bin
-rw-r--r--    1 spro      users     737535 Feb  5 21:29 termcap
$ gzip termcap
$ ls -l
total 244
drwxr-xr-x    2 spro      users        4096 Jan 27 12:56 bin
-rw-r--r--    1 spro      users     238036 Feb  5 21:29 termcap.gz
$ zcat termcap.gz | head -700 | tail -8
:ue=\E[24m:up=\E[A:us=\E[4m:vb=200\E[?5h\E[?51:
:ve=\E[?25h\E[?0c:vi=\E[?251\E[?1c:vs=\E[?25h\E[?8c:
:tc=klone+sgr:tc=ecma+color:
linux-m|Linux console no color:
:Co@:pa@:
:AB@:AF@:Sb@:Sf@:tc=linux:
linux-c-nc|linux console 1.3.x hack for ncurses only:
:cc:
$ gunzip *.gz
$ ls -l
total 732
drwxr-xr-x    2 spro      users        4096 Jan 27 12:56 bin
-rw-r--r--    1 spro      users     737535 Feb  5 21:29 termcap
$ gzip -v termcap
termcap:          67.7% -- replaced with termcap.gz
$ rm termcap.gz
$
```

Εντολές uuencode, uudecode

Μερικές ακόμα εντολές του Unix

- du : Εμφάνιση χρήσης του δίσκου
- find : Ανεύρεση αρχείων ή καταλόγων
- file : Προσδιορισμός είδους αρχείων
- od : Εμφάνιση περιεχομένων αρχείων με διάφορους τρόπους
- last : Εμφάνιση πιο πρόσφατων συνδέσεων από χρήστες
- script : Καταγραφή της τρέχουσας αλληλεπίδρασης με το κέλυφος
- sleep : Αναμονή για προκαθορισμένο χρόνο
- clear : Καθάρισμα της οθόνης

Εντολές du (επιλογές -s, -a),
 find (επιλογές -name, -exec, -print),
 file

```
$ du /boot
72      /boot/grub
1384    /boot
$ du -s .
40      .
$ du -a /etc/midi
112     /etc/midi/GU11-ROM.SF2
8       /etc/midi/drums.o3
8       /etc/midi/drums.sb
8       /etc/midi/std.o3
8       /etc/midi/std.sb
148     /etc/midi
$ find /usr -name passwd -print
/usr/bin/passwd
/usr/share/doc/nss_ldap-172/pam.d/passwd
/usr/share/doc/pam_krb5-1.46/krb5afs-pam.d/passwd
/usr/share/doc/pam_krb5-1.46/pam.d/passwd
$ find /usr/share -name '*jk[a-z]*' -print -exec cp {} . \;
/usr/share/doc/4Suite-0.11/docs/text/howto/cjkv
/usr/share/doc/4Suite-0.11/docs/xml/howto/cjkv.doc
/usr/share/emacs/20.7/lisp/jka-compr.elc
$ ls
bin cjkv cjkv.doc jka-compr.elc
$ find ~ -name '*k*' -print -exec rm {} \;
/home/spro/cjkv
/home/spro/cjkv.doc
/home/spro/jka-compr.elc
$ ls
bin
$ pushd /usr/share/ssl
/usr/share/ssl ~
$ file ss*
certs:      directory
misc:       directory
openssl.cnf: ASCII English text
$ find . -name '*s*' -exec file {} \;
./misc: directory
./misc/c_hash: Bourne shell script text executable
./misc/c_issuer: Bourne shell script text executable
./certs: directory
./openssl.cnf: ASCII English text
$ popd
~
$
```

Εντολή od (επιλογές -d, -c)

```
$ cat /etc/filesystems
ext3
ext2
nodev proc
nodev devpts
iso9660
vfat
hfs
$ od /etc/filesystems
0000000 074145 031564 062412 072170 005062 067556 062544 020166
0000020 071160 061557 067012 062157 073145 062040 073145 072160
0000040 005163 071551 034557 033066 005060 063166 072141 064012
0000060 071546 000012
0000063
$ od -d /etc/filesystems
0000000 30821 13172 25866 29816 2610 28526 25956 8310
0000020 29296 25455 28170 25711 30309 25632 30309 29808
0000040 2675 29545 14703 13878 2608 26230 29793 26634
0000060 29542 10
0000063
$ od -c /etc/filesystems
0000000 e x t 3 \n e x t 2 \n n o d e v
0000020 p r o c \n n o d e v d e v p t
0000040 s \n i s o 9 6 6 0 \n v f a t \n h
0000060 f s \n
0000063
$
```

**Εντολές last (επιλογή -n),
script, sleep, clear**

```
$ last -n 8
spro      pts/0      ppp-116.dialup.u Wed Feb  6 21:28 still logged in
reboot    system boot 2.4.7-10          Wed Feb  6 16:19      (05:33)
spro      pts/0      knossos.di.uoa.g Wed Feb  6 12:24-12:27  (00:03)
spro      pts/0      ppp-117.dialup.u Wed Feb  6 10:48-11:03  (00:14)
spro      pts/0      ppp-100.dialup.u Wed Feb  6 09:21-10:20  (00:59)
spro      pts/0      ppp-50.dialup.uo Tue Feb  5 21:08-22:00  (00:52)
reboot    system boot 2.4.7-10          Tue Feb  5 16:29      (22:19)
sprocsh   pts/1      ppp-146.dialup.u Mon Feb  4 22:33-22:49  (00:16)

wtmp begins Fri Feb  1 12:27:24 2002
$ script my_session
Script started, file is my_session
$ date
Wed Feb  6 21:56:29 EET 2002
$ whoami
spro
$ exit
exit
Script done, file is my_session
$ cat my_session
Script started on Wed Feb  6 21:56:25 2002
$ date
Wed Feb  6 21:56:29 EET 2002
$ whoami
spro
$ exit
exit

Script done on Wed Feb  6 21:56:37 2002
$ rm my_session
$ date ; sleep 20 ; date
Wed Feb  6 21:57:24 EET 2002
Wed Feb  6 21:57:44 EET 2002
$ clear
```